A 357/2009. (XII. 30.) Kormányrendelet az üzemitanács-választásokkal kapcsolatos egyes kérdésekről

A Munka Törvénykönyve (Mt.) üzemitanács-választásra vonatkozó szabályainak végrehajtása céljából született meg a 357/2009. (XII. 30.) Kormányrendelet, az üzemitanács-választásokkal kapcsolatos egyes kérdésekről.

A rendelet ismerete nélkülözhetetlen az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény alkalmazásához. A törvény különböző feltételek teljesítése alapján határozza meg az ÁPB-kben részt vevő érdekképviseletek státuszát, szavazóerejét. Az ágazati párbeszéd bizottságok munkavállalói oldalán tevékenykedő szakszervezetek a törvényben szereplő öt szempont[1] alapján együtt legfeljebb 100 pontot érhetnek el, amely befolyásolja döntési jogosultságukat, valamint reprezentativitásukat. A kormányrendeletről szóló tájékoztatónkban az öt szempont közül csak a legfajsúlyosabbal, a szakszervezetek üzemitanács-választáson elért eredményeinek összesítéséről lesz szó.

Az első szempont – az adott ágazat területén a legutóbbi üzemi tanácsi választásokon elért eredmény – alapján 40 pont osztható fel az egyes ÁPB szakszervezetei között. Különösen e szempont (amely 2012. VIII. 19-én lép hatályba) megértéséhez, fogalmainak tisztázásához (pl. redukált szavazat, választáson részt vettek aránya, stb.) nyújthat segítséget a rendelet és a tájékoztató.

A rendeletben megtalálhatók:
- a választási bizottság feladataira vonatkozó szabályok (a szavazólappal, jelentéssel, valamint az adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok),
- a miniszter adatösszesítéssel, az érvényes redukált szavazatok összesített számának, valamint a választáson részt vettek arányának megállapításával kapcsolatos feladatai, továbbá
- a témához kapcsolódó adatvédelem egyes szabályai.

I. A választási bizottság feladatai

A szavazólap

A szavazólapot a jelöltlista alapján a választási bizottság készítteti el.

A szavazólap tartalmazza:
a) a munkáltató megnevezését;
b) a jelöltek nevét ábécé sorrendben;

[1] Az öt szempontról lásd az ÉTOSZ Tájékoztatót a 2009. évi LXXIV. törvényről, amely az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szól.

c) a szakszervezet által állított jelölt esetén a jelölt neve után a szakszervezet nevét, továbbá, ha a szakszervezet ágazati szakszervezet, illetve országos szakszervezeti szövetség tagja, ezen szervezet(ek) megjelölését;
d) a nem szakszervezet által állított jelölt esetén a jelölt neve után a „nem szakszervezeti jelölt" megnevezés feltüntetését;
e) az Mt. alapján a munkáltatónál megválasztható üzemi tanácstagok számát, valamint arra való utalást, hogy érvénytelen a szavazat (a szavazólapon található összes szavazat), ha a szavazólapon ennél több személyt jelöltek meg.

Az ágazati szakszervezet, valamint az országos szakszervezeti szövetség feltüntetésének [*c)*] a kollektív szerződések kiterjesztése, illetve az ágazati párbeszéd bizottságokban történő szakszervezeti részvétel szempontjából van jelentősége.

A jelentés

A rendelet értelmében új feladatot kapott a választási bizottság.

A munkáltatónál működő választási bizottság az üzemi tanácsi választásról – a jegyzőkönyv mellett – jelentést készít. Amennyiben a munkáltatónál több üzemi tanácsot választottak, minden üzemi tanács megválasztásáról külön jelentést kell készíteni.

A jelentés tartalmazza:
a) a választás helyét és időpontját;
b) a munkáltató megnevezését, székhelyét, adószámát;
c) a telephely, részleg megjelölését;
d) az üzemi tanácsnak az Mt. 45. § (1) bekezdés alapján megválasztható tagjainak számát, vagy annak megjelölését, hogy üzemi megbízott választása történt;
e) a választásra jogosultak számát;
f) a választáson részt vettek számát;
g) az összes érvényes szavazat számát, ezen belül a szakszervezetek jelöltjeire leadott összes érvényes szavazat számát, szakszervezetenkénti bontásban, megjelölve azt az ágazati szakszervezetet is, amelynek a szakszervezet esetlegesen tagja, valamint a nem szakszervezet által állított jelöltekre leadott összes érvényes szavazat számát.

Adatszolgáltatás

A választási bizottság a jelentést a miniszternek, valamint az üzemi tanácsi választáson jelöltet állító szakszervezet munkahelyi szervének köteles megküldeni.

A minisztériumnak (elektronikus úton) történő adatszolgáltatás a minisztérium honlapján (www.szmm.gov.hu), a Munkaügyi Kapcsolatok Információs Rendszer főcímen működő „üzemi tanács elektronikus adatgyűjtő rendszere" címen keresztül történik.

A választási bizottság az adatszolgáltatás érdekében a minisztériumtól elektronikus úton az internetes felület használatára jogosító kódot kér, amely 8 számjegyből áll, és a bejelentkezést követően három munkanapon belül elektronikus úton küldik meg.

A jelentés megküldésének eljárási rendje tehát a következő:
1. A jelentéstevőnek a www.szmm.gov.hu honlapon Munkaügyi Kapcsolatok Információs Rendszere (MKIR) főcím alatt az „Üzemi tanács elektronikus adatgyűjtő rendszer" címre klikkelve előzetesen (a jelentés leadását megelőzően) elektronikus azonosítót (kódszámot) kell kérni. Ehhez a vállalat adataira vonatkozó nyomtatvány értelemszerű kitöltése szükséges. A bejelentkezést követően 3 nap múlva, elektronikus úton megkapjuk a 8 jegyű azonosítót (kódszámot).

2. A jelentés leadásához szükséges oldalt csak ezzel a kódszámmal érhetjük el az „Üzemi tanács elektronikus adatgyűjtő rendszer” egy másik, „Az elektronikus adatszolgáltatás felülete” alcímén.

A jelentést a munkáltatónál tartott következő érvényes üzemi tanácsi választás eredményének jogerős megállapításáig az üzemi tanács köteles megőrizni. Ha az üzemi tanács e kötelezettségének – különösen megszűnése esetén – nem tud eleget tenni, a jelentés megőrzésére a munkáltató köteles.

II. A minisztérium feladatai

A minisztérium

a) szakszervezet, szakszervezeti szövetség kérelmére elvégzi a rá vonatkozó adatok országos összesítését,

b) az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottság (ÁRMB) megkeresésre, a *2009. évi LXXIV. törvény* alapján, az érdekképviselet ÁPB-n belüli egyes jogosultságainak gyakorlásához szükséges pontszám meghatározásához, a reprezentativitásának megállapításához, illetve a kollektív szerződés kiterjesztéséhez ágazati – alágazati, szakágazati – összesítést végez.
(Ezekkel a kérdésekkel foglalkozik az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvényről készült ÉTOSZ Tájékoztató.)

A redukált szavazat

A miniszter a szavazatösszesítés érdekében a beküldött jelentések alapján megállapítja az üzemi tanácsi választások érvényes redukált szavazatainak összesített számát, valamint a választáson részt vettek arányát.

A redukált szavazat az üzemi tanács, illetve üzemi megbízott választáson a szakszervezet jelöltjeire leadott érvényes szavazatok száma és az üzemi tanács tagjainak száma egytizedes pontossággal meghatározott hányadosa. Ez az eljárás kiegyensúlyozza a nagy-, ill. a kisvállalatoknál tagsággal rendelkező szakszervezetek közötti szavazatkülönbséget.

Az ÁRMB összesítésében a kérelem, illetve megkeresés beérkezésének időpontját megelőző három teljes naptári évben tartott üzemi tanácsi választásról szóló jelentés adatait kell figyelembe venni. Ha ugyanazon munkáltatónál, telephelyen vagy részlegnél tartott választásról a számbavételi időszak alatt több jelentés érkezett be, a számításban a későbbi jelentést kell figyelembe venni.

A választáson részt vettek arányának megállapítása

A választáson részt vettek arányát az ágazatban – alágazatban, szakágazatban – legalább tizenöt főt foglalkoztató munkáltatóknál alkalmazásban állók összlétszámához képest kell megállapítani. A számítást úgy kell elvégezni, hogy (az imént ismertetett) jelentések szerint a választáson részt vettek ágazati – alágazati, szakágazati – összlétszámát el kell osztani a megelőző három teljes naptári évben az ágazatban – alágazatban, szakágazatban – a tizenöt főnél többet foglalkoztató munkáltatóknál alkalmazásban állók évi átlagos állományi létszámával és meg kell szorozni százzal. Az alkalmazásban állók évi átlagos állományi létszámára nézve a Központi Statisztikai Hivatal által szolgáltatott adatot kell figyelembe venni. Amennyiben az adatkérés időpontjában az azt megelőző naptári évre vonatkozó adat még nem áll rendelkezésre, a számítási időszaknak az adatkérés időpontját megelőző

második, harmadik és negyedik teljes naptári évet kell tekinteni, azzal, hogy a 2010. évet megelőző év adata nem vehető figyelembe.

Az ágazati – alágazati, szakágazati – összesítésnél több, különböző ágazatba besorolt munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet jelöltjeire leadott szavazatok közül csak azok vehetők figyelembe, amelyeket az adott ágazatba – alágazatba, szakágazatba – besorolt munkáltatónál történt üzemi tanácsi választási jelentés tartalmaz.

III. Adatvédelem

A közölt adatok csak az érdekképviselet ÁPB-n belüli egyes jogosultságainak gyakorlásához szükséges pontszám meghatározásához, a reprezentativitásának megállapításához, illetve a kollektív szerződés kiterjesztéséhez szükséges eljárás céljából, valamint azonosításra alkalmatlan módon, statisztikai célból használhatók fel.

A beérkezett jelentéseket a beérkezésüktől számított harmadik év utolsó napjával meg kell semmisíteni.

Készítette: *dr. Balogh Ádám*